

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 203
din 01.09.2010**

Dosar nr: 523/2009

Petiția nr: 11096 din data de 23.11.2009, petiție redirectionată de către Poliția municipiului Ploiești

Petent: P I

Reclamat: C M

Obiect: Comportament. Afirmații. Acțiuni. Origine etnică. Romi. Demnitate personală. Activități comerciale (transport persoane)

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1. P I , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. C M , cu domiciliul procedural la Primăria comunei Rifov, județul Prahova

II. Obiectul sesizării

2.1. Obiectul petiției vizează atingerea demnității personale prin imputarea de afirmații precum și acțiuni având la bază originea etnică și în legătură cu activitatea economică.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 11096 din data de 23.12.2009, petentul arată că este de etnie romă, are o firmă de transport și a câștigat o licitație pe un traseu stabilit pe ruta-Ploiești-Rifov-Olari. Primarul Rifov aflând că a câștigat licitația a favorizat o altă societate, iar reprezentatului societății i-a spus: "bine că nu te-ai asociat cu

țigani și așa vreau să-i distrug și te distrugem și pe tine cu ei". Pe de altă parte, arată că urmare aflării rezultatului licitației a spus: "îl va distruge pentru că e țigan și nu îl sponsorizează". Traseul inițial al societății a fost acoperit de o altă firmă (SC Cursa Serv SRL).

IV. Procedura de citare

4.1 Urmare sesizării înregistrată sub nr. 11096 din 23.12.2009, Colegiul Director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul plângerii, reclamatului. Astfel, prin adresa nr. 337 din 14.01.2010 a fost solicitat punctul de vedere al domnului C M

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.3. Prin adresele nr. 2038 din 15.03.2010 a fost citat petentul. Prin adresa nr. 2037 din 15.03.2010 a fost citat reclamatul, domnul C M. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 27.04.2010, La termen s-a prezentat petentul care și-a susținut petiția. Reclamatul a comunicat punctul de vedere prin adresa nr. 877 din 03.02.2010.

4.4. Prin rezoluția nr. 9 din 27.04.2010, s-a dispus efectuarea de investigații de către C.N.C.D. la sediul Primăriei Rifov. În data de 08.06.2010 s-a desfășurat investigația în speță iar raportul de investigație a fost depus la dosar.

4.5. Colegiul a acordat părților termen de concluzii scrise la data de 30.07.2010. Petenta a comunicat concluzii prin adresa nr. 6141 din 29.07.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Petentul arată că este de etnie romă, are o firmă de transport și a câștigat o licitație pe un traseu stabilit pe ruta-Ploiești-Rifov-Olari. Primarul Rifov aflând că a câștigat licitația a favorizat o altă societate, iar reprezentantului societății i-a spus: "bine că nu te-ai asociat cu țiganii și așa vreau să-i distrug și te distrugem și pe tine cu ei". Pe de altă parte, arată că urmare aflării rezultatului licitației a spus: "îl va distruge pentru că e țigan și nu îl sponsorizează". Traseul inițial al societății a fost acoperit de o altă firmă (SC Cursa Serv SRL).

5.1.2. Arată că în anul 2008, petentul, în calitate de reprezentant al societății, a depus cerere pentru a participa la licitația publică pentru a desfășura activitatea de transport în comun pe traseul Ploiești - Rifov - Olari. Reclamatul, primarul comunei, a refuzat nejustificat, în nenumărate rânduri și fără niciun temei legal să-i semneze caietul de sarcini. Urmare numeroaselor cereri, acesta i-a semnat sub condiția de a elibera un număr de abonamente gratuite atât cadrelor didactice din comună, cât și tuturor funcționarilor primăriei și membrilor acestora.

5.1.3. La licitație au participat 3 societăți, iar societatea petentului a fost cea care a câștigat. La aflarea veștii, reclamatul a declarat în fața secretarei și a altor persoane, care au refuzat să dea declarație în acest sens, că-l va "distrage pentru că e țigan și că nu-l sponsorizează". În sensul celor afirmate, reclamatul a și acționat și folosindu-se de funcția pe care o deține a obținut o hotărâre prin care altă societate efectua traseul societății petentului, situație ce i-a adus grave prejudicii materiale.

5.1.4. Petentul susține că a făcut nenumărate sesizări la organele abilitate, însă răspunsurile au fost întotdeauna neclare și incerte. De asemenea, acesta susține că în permanență a fost șicanat, primind nenumărate telefoane de la persoane care făceau parte din clientele politică a primarului, astfel încât să nu mai efectueze transport de persoane.

5.1.5. Având în vedere cele de mai sus, petentul susține că obiectul sesizării privește atât discriminarea personală, cât și subminarea serviciilor private asigurate de către societatea petentului prin restrângerea, împiedicarea exercitării activității și în final, lichidarea afacerii comerciale.

Susținerile părții reclamate

5.2.1. Partea reclamată arată că în anul 2008 s-a interesat la Autoritatea Rutieră Română și Consiliul Județean dacă se pot introduce și alți operatori de transport pe traseul în cauză, având în vedere că s-au înregistrat plângeri verbale cu privire la petent, patron al firmei SC Alina Panait SNC care era recalcitrant și vorbea urât oamenilor. De asemenea, s-au înregistrat 2 sesizări cu privire la faptul că acesta nu a acordat gratuitate unei persoane veterane de război și unei alte persoane - parintele unui copil cu handicap. În 2009 a considerat oportună emiterea de abonamente pentru profesori și a solicitat acestora să își exprime opțiunea pentru un operator transport iar majoritatea au ales S.C. Cursaserv SRL.

5.2.2. De asemenea, reclamatul arată că a intrat în conflict cu petentul în momentul în care soția sa a depus o plângere împotriva petentului cu privire la limbajul injurios adresat în data de 02.11.2009 și sancționat cu un avertisment.

5.2.3. Având în vedere cele de mai sus, reclamatul susține că petentul nu a fost discriminat rasial în niciun fel.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile

în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.3. Din acest punct de vedere, Colegiul reține că petentul invocă vătămarea drepturilor sale prin modalitatea în care partea reclamată i s-a adresat, în speță prin imputarea unor afirmații pe baza apartenenței etnice. În acest sens, petentul s-a plâns Poliției locale cu adresa nr. 851913 din 17.11.2009, arătând că partea reclamată l-a „făcut țigan de mai multe ori în fața călătorilor și a cetățenilor din comună”. Similar, se arată că după câștigarea licitației din anul 2008, reclamatul a cerut cadrelor didactice care fac naveta pe traseu „să nu ia abonamente de la țigan că nu le decontează și i-a îndemnat să se deplaseze cu mijloacele de transport aparținând S.C. Cursa Serv Srl” deși această firmă avea aprobat un alt traseu. Partea reclamată a început o campanie de denigrare în rândul cetățenilor „spunându-le să nu se mai deplaseze cu țiganu și să se deplaseze cu firma cealaltă care circulă ilegal pe acest traseu”. Plângerea adresată Poliției a fost redirecționată către C.N.C.D. și înregistrată cu nr. 11096/23.12.2009.

6.4. Partea reclamată neagă existența unor fapte de discriminare rasială. Arată că în cursul anului 2008 s-a deplasat la Autoritatea Rutieră Română și la Consiliu Județean Prahova pentru a se interesa dacă pot fi introduși operatori de transport pe traseul Ploiești-Buda-Ravof-Olari în vederea asigurării unor prețuri competitive dar și urmare plângerilor verbale și scrise ale unor cetățeni ai comunei cu privire la comportamentul neadecvat al petentului și neacordarea unor gratuități. În anul 2009 s-a decis emiterea de abonamente de transport pentru profesorii și educatorii navetiști iar majoritatea au optat pentru firma SC Cursa Serv SRL, firmă ce a inclus și o reducere la emiterea de abonamente. Arată că implicația legală a Primăriei a vizat doar aprobarea traseelor noilor operatori de transport. De asemenea, precizează că a intrat în conflict cu petentul în momentul în care acesta a intrat într-un diferend verbal cu soția lui în legătură cu adresarea unui limbaj injurios față de aceasta.

6.5. Relativ la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Colegiul trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2 alin. 1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Colegiul reține că art. 2 alin. 1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece, criteriile expreis verbis enumerate de lege sunt

completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Însă, oricare din aceste criterii circumstanțiate la situația particulară a persoanei care se consideră discriminată, trebuie să fi constituit elementul determinant în aplicarea tratamentului diferit în speță. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Această raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, astfel cum este reglementată în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct însă efectul unei măsuri sau practici neutre în aparență se repercutează asupra unor persoane aflate în situații comparabile, care se disting prin circumstanțierea unor criterii concrete. Acest aspect rezultă din însăși definiția dată de legiuitor: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, e baza criteriilor prevăzute la alin.1, față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere ale acelui scop sunt adecvate și necesare. În cazul hărțuirii raportul de cauzalitate este direct iar acest aspect rezultă din însăși formularea dată de legiuitor, în speță comportamentul pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”. În același sens, s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009. Astfel, Colegiul trebuie să analizeze din mijloacele de probă și înscrisurile aflate la dosar, în ce măsură se poate reține un raport de cauzalitate direct sau indirect între faptele imputate și criteriile invocate în cauză, corelativ unor situații analoage sau comparabile.

6.6. Pe fond, Colegiul reține că este sesizat cu privire la afirmații în strânsă legătură cu apartenența etnică, în speță minoritatea romă. Relativ la obiectul petiției, Colegiul observă că anterior a fost în nenumărate rânduri sesizat cu privire la sintagme, termeni, exprimări folosite la adresa unor persoane aparținând unor minorități etnice sau altor minorități, care au considerat că sunt discriminate sub aspectul dreptului la demnitate personală. Referindu-ne la afirmații care pot face obiectul unor plângeri deduse soluționării, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a statuat în jurisprudența sa, este necesară constatarea existenței/inexistenței afirmațiilor precum și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite. Astfel, utilizarea unor sintagme precum „țigan/țigani”, „rom/romi”, „homosexuali”, „sidos” „cioară/ciori”, etc., referitoare la anumite categorii de persoane trebuie analizate contextual raportate la întreg, având în vedere modul și locul în care au fost făcute, motivul, declarațiile, articolele, publicațiile, titlul articolelor cât și conținutul acestora, punctele de vedere ale celor care le-au scris sau prezentat, modul și contextul în care au fost făcute precum și impactul, efectul acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea nr. 212 din 02.09.2005 privind folosirea expresiilor „homosexual”, Hotărârea nr.323 din

28.11.2005, privind afirmații de genul „romi... Ei ne fac de râs...”, Hotărârea nr.9 din 17.01.2006, Hotărârea nr. 416 din 28.11.2007, Hotărârea nr. 92 din 23.05.2007 privind folosirea expresiilor „țigani” „țigancă”, Hotărârea nr. 165 din 06.06.2006, Hotărârea nr. 222 din 27.08.2007 privind afirmații la adresa minorității maghiare, Hotărârea nr.251 din 07.06.2006 privind afirmații de genul „cioară”, Hotărârea nr. 92 din 23 mai 2007 privind expresia de „țigancă împutărită”, Hotărârea nr. 180 din 17.07.2007 privind afirmații de genul „romi” și altele).

6.7. Atunci când C.N.C.D. este sesizat cu privire la conținutul unor acte sau fapte care îmbracă forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, obiectul dedus soluționării petiției este circumscris analizei afirmațiilor în cauză, ceea ce presupune, în primă instanță, constatarea existenței afirmațiilor și în ultimă instanță constatarea conținutului afirmațiilor, sub aspectul incidenței sau nu a prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Subsecvent, Colegiul reține că, în opinia petentului, afirmațiile imputate constituie mobilul sau cauza unui comportament manifestat prin actele îndeplinite de reclamant în calitatea pe care o deține și care s-au repercutat asupra exercitării activității economice prestate de societatea sa, prin care asigura transport persoane.

6.8. Sub aspectul circumstanțierii faptelor în timp, Colegiul observă că imputarea actelor de discriminare are în vedere anul 2008 când reclamantul a refuzat, în repetate rânduri, semnarea caietului de sarcini. Semnarea a fost condiționată de eliberarea unui număr de abonamente gratuite, ceea ce, în opinia petentului, constituia un abuz. De altfel, în legătură cu acest aspect se invocă faptul că partea reclamată a spus „dacă țiganii vor să participe la licitație, trebuie să plătească”. Surprins neplăcut de faptul că petentul a câștigat licitația, reclamantul a declarat de față cu alte persoane „că-l va distruge pentru că e țigan și că nu-l sponsorizează”. În iunie 2008, reclamantul i-a spus reprezentantului societății contracandidate: „bine că nu te-ai asociat cu țiganii, și așa vreau să-i distrug și te distrugem și pe tine cu ei”. De asemenea, Administratorul SC Cursa Serv Srl, în prezența lui S.A., L.V. și P.I. a declarat că reclamantul i-a spus: „să rămâi pe traseu, până îi termin eu pe țigani”.

6.9. Colegiul reține că la dosar s-au depus declarații scrise din partea unor martori în legătură cu aspectele imputate. Astfel, martora P.C.C. arată că a „auzit pe ceilalți navetiști, în nenumărate rânduri, în timp ce faceam naveta zilnic...cum Primarul din Rifov a declarat, bătându-se cu pumnul în piept, că nu se va lăsa până ce nu-i va da pe țigani afară de pe acest traseu. A spus, de asemenea, că pe această rută o să bage ale autobuze, să-i lase faliți”. Martora R.M. declară că „am auzit discutând pe ceilalți navetilti, în nenumărate rânduri, în timp ce făceam naveta zilnic ...cum Primarul din Rifov a declarat .... că nu se va lăsa până ce nu-i va da pe țigani afară de pe acest traseu”. Martorul R.F.T. declară că „în luna iulie 2008 în timp ce mă aflam în microbuzul ce efectua cursa .... în același microbus a venit primarul comunei Rifov, numitul M. C., spunându-i șoferului să-i dea numărul de telefon al patronului pe motiv că trebuie să termine el cu țiganii de pe traseul Ploiești-Olari”.

6.10. De asemenea, L.V. declară că „pe data de 18.01.2009 am mers împreună cu A.S. și cu unul din acționari P.I.M. ... pentru a avea o discuție cu unul dintre transportatori și că ei nu știau cum aveau să decurgă lucrurile ... l-am rugat pe dl. G., acționarul de la SC Cursa Serv Srl să avem o discuție pe cale amiabilă, discuție care a și avut loc. În timpul acestei discuții dl. A.S. l-a întrebat pe dl. G. de ce nu se respectă

traseele legale precum și licitația câștigată de SC Alina Panait Snc. Răspunsul dlui G. a fost următorul: nu pot renunța la traseu deoarece primarul Comunei Rifov- d-l M. C mi-a spus „să rămân pe traseu până îi termină el pe țigani”. A.S. declară că „în prezența mea și d-lor L.V. și P.I.M, dl. G acționarul firmei SC Cursaserv SRL a declarat că nu poate renunța la traseu chiar știind că este ilegal deoarece d-l Primar de la Com.Rifov, d-l C M. –a spus să rămână pe traseu până îi termină el pe țigani”.

6.11. Sub aspectul probelor depuse de partea reclamată, Colegiul reține plângerile înregistrate la Primăria sau Postul de Poliție, în speță dl. L.V. care reclamă faptul că în data de 06.08.2008 „...autobuzul firmei S.C Alina Panait SRL ...nu a vrut să recunoască tichetele de veterani de război (călătorii gratuite) luându-mi contravaloarea biletului de călătorie” (nr. 5771/25.08.2008). Dna. E.I. reclama că „șoferii de pe autobuzul ...au refuzat ca fiica E.C. să circule gratuit pe acest traseu. ...aceasta este persoană cu handicap gradul I și are dreptul să circule gratuit însoțită de asistentul personal...”(nr. 6139 din 9.10.2009). Dna. C.I. reclamă că în data de 2.11.2009 „numitul P I șofer la SC. Alina Panait SRL. ...a adresat injurii și cuvinte obscene...nu este prima dată când îmi face așa ceva, de mai multe ori s-a dat cu mașina spre mine și mi-a adresat cuvinte jignitoare (nr. 851909/02.11.2009) .

6.12. Ceea ce interesează în cauză este constatarea existenței afirmațiilor imputate și momentul adresării acestora. Sub aspectul jurisdicției exercitate de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în ceea ce privește constatarea și sancționarea faptelor de discriminare, individualizarea joacă un rol esențial atât sub aspect substanțial, faptele de discriminare fiind asimilate contravențiilor cât și sub aspect procedural, din punctul de vedere al sancționării respectiv al termenului pentru introducerea plângerii. În lipsa individualizării faptei sub aspectul momentului nu poate fi constatată contravenția și subsecvent dispusă sancționarea contravențională. De altfel, potrivit regimului juridic aplicabil faptelor contravenționale, lipsa datei comiterii faptei de natură contravențională atrage după sine anularea actului constatator. Nulitatea în acest caz este absolută; poate fi invocată din oficiu și nu poate fi înlăturată în niciun mod (A se vedea Tribunal București, decizia nr. 1995/1998, decizia nr. 2688/1998, în CD, 1992-1998, Ed. All Beck, București, 1999).

6.13. În legătură cu aspectele sesizate, Colegiul este de opinie că plângerea sub aspectul afirmațiilor imputate, are natură generică. (*“mă face țigan de mai multe ori în fața călătorilor și a cetățenilor”*). Însăși declarațiile martorilor confirmă acest caracter generic, dnele. R.M. și P.C.C. declarând că „în nenumărate rânduri au auzind discutând pe ceilalți navetiști” că reclamatul „nu se va lăsa până nu-i va da afară pe țigani afară de pe traseu”. Martorul R.F.T. arată că „în iunie 2008 în timp ce se afla în microbuz” a venit reclamatul și a cerut șoferului numărul de telefon al patronului pe motiv că „trebuie să termine cu țiganii”. Pe de altă parte, martorii L.V. și A.S. arată că în cadrul unei discuții cu administratorul firmei SC Cursa Serv SRL (din 18.01.2009), acesta a precizat că reclamatul i-a spus să rămână pe traseu până îi termină el pe țigani”.

6.14. Or, simpla alegație că anumite afirmații au fost exprimate “de mai multe ori” ori “în nenumărate rânduri” nu poate determina o individualizare, în concret a faptei, sub aspectul momentului săvârșirii. Dincolo de considerentul că nici petentul, nici martorele R.M. și P.C.C. nu indică, în concret, momentele săvârșirii afirmațiilor imputate, nici martorul R.F.T. nu indică acest moment decât relativ, prin indicarea lunii iunie 2008. De altfel, petentul indică un moment similar, corelativ datei anterioare licitației pentru traseu și ulterior licitației pentru traseu (în speță anul 2008) fără a concretiza în timp momentul

acestor afirmații, ceea ce dă naștere la echivoc. Pe de altă parte, declarațiile martorelor nu constituie relatarea unui eveniment la care au participat în mod nemijlocit, cât relatarea incidentală a unor discuții între terți în legătură cu afirmații imputate părții reclamante. Martorul R.F.T. indică un eveniment la care a participat în mod nemijlocit însă nu plasează acest incident într-un moment determinat în timp decât relativ (în iunie 2008). În mod similar, martorii L.V. și A.S., deși individualizează momentul la care s-a făcut o anumită mărturisire (data de 18.01.2009), aceasta vizează un fapt terțiar, fără ca aceștia să îl fi auzit nemijlocit pe reclamat. Într-adevăr, aceștia arată ca administratorul societății contra-candidate a declarat despre reclamat că i-a spus „să rămână pe traseu până îi termină pe țigani” însă nu rezultă când anume s-a realizat acesta afirmație și în ce context. Pe de altă parte, din raportul de investigație al C.N.C.D. rezultă că administratorul „nu l-a auzit pe primarul comunei Rîfov făcând afirmații jignitoare la adresa etniei dlui. P I

6.15. Însăși dreptul la beneficiul unei cereri în vederea sesizării C.N.C.D. cu privire la constatarea unei fapte de discriminare este condiționat de legiuitor de un interval de timp care este indisolubil legat de momentul săvârșirii faptei ori de momentul luării la cunoștință de săvârșirea respectivei fapte. Art. 20 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată prevede că „Persoana care se consideră discriminată *poate sesiza Consiliul în termen de un an* de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”. Plângerea vizează, pe de o parte, afirmațiile imputate în anul 2008, înainte de organizarea licitației cât și ulterior rezultatului acesteia, respectiv afirmațiile imputate în prezența călătorilor ori a administratorului societății contra-candidate. Or, în privința acestora, Colegiul este de opinie că, din actele dosarului (înscrisuri, declarații de martori), nu rezultă individualizarea în timp a săvârșirii faptelor (afirmații), iar probele depuse, prin natura lor, nu relevă aspecte nemijlocite în legătură cu afirmațiile alegate cât reprezintă surse terțiare în legătură cu aspectele în cauză.

6.16. Trebuie precizat că raportat la dreptul de a nu fi supus discriminării, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme” (Comis. EDH, cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens a se vedea cauza Cipru v. Turcia, (2002) 35 EHRR 30, para. 308-310, cauza Moldovan și alții v. România, decizia nr. 2, 12 iulie 2005). De altfel, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în cauze recente, a constatat că în anumite condiții, sintagma „țigan” poate îmbrăca forma unei discriminări, în sensul art. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată (între altele, Hotărârea nr. 92 din 23.05.2007 privind folosirea expresiei „tigancă imputită”, Hotărârea nr. 91/18.02.2008, Hotărârea nr. 101/18.02.2008 privind expresii de genul „țigani jechoși”, „ciorilor” și altele).

6.17. Pe de altă parte, în măsura în care s-ar reține că faptele imputate în sarcina părții reclamante pun în discuție acte legate de exercitarea atribuțiilor de serviciu în strânsă legătură cu vătămarea intereselor legale ale petentului corelativ serviciilor prestate de firma sa, Colegiul este de opinie că acestea exced incidenței Ordonanței nr. 137/2000 republicată. Vătămarea intereselor societății comerciale, și în ultimă instanță a petentului decurge, cel puțin așa cum rezultă din susțineri, din acte nelegale ale părții

reclamate în legătură cu exercitarea transportului de persoane, a respectării traseului stabilit, a operatorilor de transport admiși pe traseu, având drept consecință intrarea în stare de insolvență. În condițiile în care partea reclamată nu ar fi îndeplinit anumite acte ori le-ar fi îndeplinit în mod defectuos tocmai în virtutea originii etnice a petentului, Colegiul ia act de faptul că în considerarea relațiilor de serviciu și a respectării drepturilor persoanelor, legiuitorul a incriminat abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor precum și abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi. Potrivit art. 246 privind abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor **"Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o vătămare intereselor legale ale unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani"**. Potrivit art. 247 privind abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi **"Îngrădirea, de către un funcționar public, a folosinței sau a exercițiului drepturilor unei persoane ori crearea pentru aceasta a unei situații de inferioritate pe temei de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, convingeri, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani"**.

6.18. Colegiul Director ia act de faptul că potrivit art. 75 lit.c, indice 1, C. Pen. constituie circumstanță agravantă: **"săvârșirea infracțiunii pe temei de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, convingeri, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA"**.

6.19. Legiuitorul a acordat o importanță deosebită faptelor care sunt săvârșite pe temeiurile prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în art.14 și subsecvent în legislația românească, considerând că astfel de fapte aduc atingere valorilor sociale ocrotite de legea penală, și ca atare au fost incriminate ca fiind agravate de circumstanța particulară a mobilului în cauză, constituind infracțiuni prevăzute și sancționate de legea penală. Or, sub aspectul existenței în cauză a unei circumstanțe agravante, în speță cea prevăzută de art. 75 lit.c indice 1 din C.pen., doar organele de cercetare penală au competența de a investiga incidența ipso facto a unei astfel de circumstanțe.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,**

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. În legătură cu aspectele sesizate nu rezultă individualizarea în timp a săvârșirii afirmațiilor, iar probele la dosar, prin natura lor, nu relevă aspecte nemijlocite în legătură cu faptele alegate cât terțiare. În măsura în care s-ar reține că faptele imputate în sarcina părții reclamate pun în discuție acte legate de exercitarea atribuțiilor de serviciu

în strânsă legătură cu vătămarea intereselor legale ale petentului, acestea exced incidenței Ordonanței nr. 137/2000 republicată.

2. Clasarea dosarului;

3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

4. O copie a hotărârii se va transmite părților: P I , cu domiciliul în ; C M , cu domiciliul procedural la Primăria comunei Rifov, județul Prahova

5. O copie a hotărârii se va transmite și ISJ Prahova, Poliția municipiului Ploiești, cu sediul în Ploiești, jud. Prahova

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

VIII. Modalitatea de plată a amenzii (dacă este cazul)

- nu este cazul;

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

VLAȘ Claudia Sorina – Membru

Data redactării 22.09.2010

Motivele de fapt și de drept redactate G.D.,
Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

